

Szegedről — Szegednek.

Az iparosodásról.

A szegedi iparos világ egyik kiváló, munkás tagja, Kecskeméti Antal, lakatos-mester, a közelmúltban a nyilvánosság előtt tárgyalta az ipar megteremtésének és fejlesztésének kérdését. Valahányszor az ipar kérdése a nyilvánosság előtt tárgyalás alá kerül, annak lényege gyanánt mindig az domborodik ki, mintha tisztán a közigazgatási hatóságok nemtörődomségén múlna a magyar iparnak megteremtése és fejlesztése. Lehet, hogy a közigazgatási hatóságok valamivel többet tehetnének az ipar érdekében, azonban én abban a meggyőződésben vagyok, hogy ha minden törvényhatóság vállvetve összefogna is, a magyar ipar megteremtése és fejlesztése érdekében, ennek a munkának csak olyan eredménye lenne, mint az üvegházban termelt növény, hiányzanék belőle az igazi élet.

Nem a törvényhatóságnál kell keresni az ipar megteremtésének és fejlesztésének feltételeit, hanem az államnál. Meggyőződésem, hogy Magyarországon nem lesz addig ipar, amíg gazdasági önállóságát a politikai magyar nemzet meg nem teremti. Magyarország ipari, socialis és kulturális fejlődését oly arányban, amint arra egy önálló államnak feltétlen szüksége van, csakis az önálló vámterülettel érhetjük el. Törvényeink biztosítják a nemzet részére ezt a jogot, a nemzetnek kell élni ezzel a joggal. Enélkül nincsen a nyugati államokhoz mért, számottevő magyar ipar. Ausztriával szemben a mai helyzetünkben alárendeltségi viszonyban vagyunk és gazdaságilag adót fizetünk Ausztriának. Ezt az állításomat egyszerűen statisztikai adatok felsorolásával igazolom, amelyekből megállapíthatjuk Magyarország és Ausztria közbelső áruforgalmát. Az 1912. évi árústatistika a következő adatokat mutatja:

Ausztriából 1912. évben behoztunk	
nyers terményeket	164,
félgyártmányokat	225,
gyártmányokat	1193,
összesen	1582

millió koronáért.	
Ausztriába 1912. évben kivittünk	
nyersterményeket	798,
félgyártmányokat	101,
gyártmányokat	546,
összesen	1445

millió koronáért.

Szterényi József volt kereskedelemügyi államtitkár megállapítása szerint a nyers-termékekben a munkabér 25%, a fél és egész gyártmányokban átlag 50%. Ha ezen az alapon kiszámítjuk, hogy mennyi a munkabér az Ausztriából behozott és Magyarországból Ausztriába kiszállított ipari és nyers termékekben, akkor a következő eredményt érjük el:

Ausztriából behozott nyerstermékekben	
a munkabér	41,
Ausztriából behozott gyártmányokban	
a munkabér	700,
összesen	741

millió korona.	
Ausztriába kivitt nyers termékeinkben	
a munkabér	192,
Ausztriába kivitt gyártmányokban	
a munkabér	323,
összesen	522

Ezek a számok világosan beszélnek, megdöntenetlenül tanuskodnak arról, hogy 1912-ben Magyarország Ausztriának 219 millió koronával több munkabért fizetett, mint Ausztria nekünk. A legszomorubb azonban a dologban az, hogy ez a hátrányos viszony majdnem állandó, számottevő haladásnak jeleit a múltéhoz viszonyítva sem találjuk fel.

Mindezekhez hozzájárul még, hogy az iparos Ausztria mezőgazdasága már utólérte az agrár Magyarország termelését minden vonatkozásban. Magyarországnak ipari termelése ma is alig éri el Ausztria ipari termelésének tizedrészét.

Ezek a statisztikai adatok igazolják Magyarország óriási gazdasági alárendeltségét. Amíg ezen a politikai Magyarország

nem tud változtatni, addig nem lesz Magyarország számottevő ipar, mert a magyar városoknak nincsen annyi erejük és hatalmuk, hogy ezeken a bajokon segíthetnének.

Bocsánatot kérek, hogy Szegedről—Szegednek írok így, kitértem országs ügyre. De azonban az iparosodás ügyének kérdésével nem lehet másként érdemileg foglalkozni.

Nemo.

Csapataink visszautasították az olaszok előretörési kísérleteit.

BUDAPEST, június 3. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Csapataink az olaszoknak a Monte Barco ellen irányuló erős támadását és több gyengébb előretörését utasították vissza. Hasonlóképpen meghiu-

sultak az ellenség ismételt támadásai, amelyet a Mandrielle majoroktól keletre fekvő határszöglet ellen irányultak.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Részletes angol jelentés a nagy tengeri csatáról.

— Az admirális beismeri a Warspite pusztulását is. —

LONDON, június 3. Az admirális jelenté: Május 31-én délután a jutlandi partvidéken tengeri ütközet fejlődött ki. Az angol hajók, amelyek a harcba bocsájtóztak, a következők: A csatacirkáló-flotta, néhány cirkáló és könnyű cirkáló, melyeket négy gyors csatahajó támogatott. Ezeknél a hajóknál a veszteség súlyos. A német harci flottának a rossz látási viszonyok kedveztek. Keriülte a hosszabb harcot a főhad-erőnkkel. Mihelyt az ehhez tartozó hajók a harc színterén megjelentek, az ellenség visszatért, de előbb súlyos sérüléseket szenvedett.

A *Queen Mary*, *Indefatigable*, *Indicible*, valamint a *Defence*, *Black Prince* cirkálók elsüllyedtek. A *Warrior* csatacirkáló harc-képtelenné vált, a legénység kénytelen volt elhagyni a hajót, anélkül, hogy megkísérelte volna elvonatni. A *Tipperary*, *Turbulent*, *Fortune*, *Sparrowhawk* és *Ardent* rombolók elvesztek; hat másikról még nem érkezett hír. Egyetlen angol csatahajó és egyetlen könnyű cirkáló sem süllyedt el.

Az ellenség veszteségei komolyak. Egy csatacirkálóját szétromboltuk és egy súlyos sérüléseket szenvedett. Jelentik továbbá, hogy egy csatahajót az éj folyamán torpedórombolóink elsüllyesztettek. Két könnyű cirkáló harcképtelenné vált és valószínűleg elsüllyedt. A rombolók száma, amellyel az ellenség a harc folyamán rendelkezett, nem adható meg pontosan, de kétségtelenül nagy volt.

Azokat az elsüllyesztett hajókat, amelyeket a tegnapi német jelentés nem említett meg, az angol jelentésben azonban az elsüllyesztett hajók között szerepelnek, itt ismertetjük:

Az *Invincible* 20.300 tonnás páncélos cirkálót 1907. áprilisában bocsájtották vízre. Nyolc darab 30.5 centiméteres és tizenhat 10.2 centiméteres ágyú volt rajta. Hosszúsága 170, szélessége 24 méter. Békeidőben legénysége 730 ember volt.

A *Defence* 14.800 tonnás páncélos cirkálót szintén 1907. áprilisában bocsájtották vízre. Négy darab 23.4 centiméteres, tíz darab 19 centiméteres ágyú volt rajta. Hossza 149, szélessége 23 méter. Legénységeinek békelétszáma 755 ember volt.

A *Black Prince* 13.750 tonnás páncélos cirkálót 1904-ben bocsájtották vízre. Hat darab 23.4 centiméteres, tíz darab 7.6 centiméteres, tíz darab 15 centiméteres ágyú volt

rajta. Hosszúsága 146, szélessége 22 méter. Legénységeinek békelétszáma 704 ember volt.

A *Fortune*, *Ardent* és a *Sparrowhawk* egyforma nagyságú, 980 tonnás torpedórombolót 1912—13-ban építették. Mindegyiken három darab 10.2 centiméteres ágyú volt. Hosszúságuk 79, szélességük 8.5 méter volt. Legénységük békelétszáma 100 ember.

A *Turbulent* és a *Tipperary* a háború folyamán épült; nagyságukról és felszerelésükről nem jelent meg kimutatás.

A német tengeri győzelem jelentősége

Berlin, június 3. A közvéleménynek a tengeri győzelemről, amelyet ma a birodalmi gyűlésen is lelkesen ünnepeltek, csak egyetlen véleménye van. E szerint anyagi tekintetben az angolok néhány legjobb hadihajójukat veszítették el, politikai tekintetben pedig a németek ismét erejük és bátorságuk felsőbbbségéről tettek tanúságot. A német flotta ugyanis jelentősen túlerős ellenséget vert meg, maga pedig viszonylagosan csak csekély veszteséget szenvedett. Nem szabad tovább elfelednünk; először, hogy Anglia régebbi hajóit a nem-hazai haditerületen alkalmazza és flototája a legújabb és legjobb hajókból áll; másodsor, Anglia arra törekedett, hogy szorongatott szövetségesein nyílt tengeren való győzelemmel erkölcsileg segítsen és bebizonyítsa a semlegeseknek, hogy Nagy-Britannia tengeri és világuralma nem rendült meg. Ez a bizonyítás azonban nem sikerült, sőt az angol világuralom újabb halálos csapást szenvedett. Németország tehát veszteségére való tekintet nélkül jogosan ünnepli azt a diadalt, amely jelenleg a legnagyobb tengeri győzelem és tisztán kifejezi Németországnak hatalmi helyzetét.

A szász király a tengeri győzelemről

Drezda, június 3. A szász király a német császárhoz a következő táviratot küldötte:

Kitörő örömmel és rendkívüli lelkesedéssel értesültem az imént flottánk fényes győzelméről az angol harci flotta velünk szemben tulnyomó főrése ellen. Ez egyik legszebb napja hazánk e komoly időszakának. Flottánk teljesen egyenlő értékűnek bizonyult a szárazföldi hadsereggel.